

सक्रोढ (1. सकृ + ऊढ von वृत्) adj. (f. घ्रा) 1) *das geraubte Gut bei sich habend*: ein Dieb M. 9, 270. — 2) f. zu gleicher Zeit verheirathet: परिचारिका R. GORR. 2, 6, 1. — 3) mit in die Ehe gebracht, d. h. von einem andern Vater erzeugt aber erst nach Schliessung der Ehe geboren: ein Sohn BAUDH. bei KULL. zu M. 9, 158. M. 9, 160. 173. MBH. 1, 4673. 5. 4738. ऽज्ञ dass. JĀG. 2, 131.

सक्रोत्थ (1. सकृ + उ^०) 1) adj. = सकृज् TRIK. 3, 3, 88. MED. 6. 28. angeboren: अतिशयाः H. 58. — 2) m. ein leiblicher Bruder (Comm.), als Bez. des 5ten astrologischen Hauses VARĀH. BH. 1, 15. — Vgl. सकृज्.

सक्रोत्पत्ति (1. सकृ + उ^०) f. gleichzeitige Entstehung MBH. 12, 377.

सक्रोदक (1. सकृ + उ^०) adj. = समानोदक MĀR. P. 30, 20.

सक्रोदय (1. सकृ + उ^०) adj. sammt dem folgenden Worte RV. PRĪT. 2, 27.

सक्रोदर (1. सकृ + उदर) adj. demselben Mutterleibe entsprossen, leiblich; m. ein leiblicher Bruder, f. eine l. Schwester H. 550. M. 9, 192. MBH. 3, 1963. Spr. (II) 1406. 6980. 7553. PRAB. 11, 12. RĪGĀ-TAR. 1, 264. 6, 351. पीयूषसक्रोदरैः — ज्योत्स्नाजलैः so v. a. dem Nektar ähnlich wie ein leiblicher Bruder Z. d. d. m. G. 27, 68. सायत्तनाम्बुजसक्रोदरलोचना Verz. d. Oxf. H. 130, b, 30. KATHĀS. 103, 208. f. घ्रा MBH. 1, 7922. 9, 258. R. 6, 10, 7. KULL. zu M. 2, 50. ई Spr. (II) 4068. — सक्रोदरम् PAÑĀR. 1, 2, 10 fehlerhaft für सक्रादरम्. Vgl. श्री०.

सक्रोदो adj. Macht verleihend: Indra RV. 1, 171, 5. 174, 1. 10. 3, 34, 8. 47, 5. 6, 17, 13. 19, 11.

सक्रोपघ adj. nebst dem vorangehenden Laute RV. PRĪT. 1, 17 (27).

सक्रोपलम्भ (1. सकृ + उप^०) m. gleichzeitige Wahrnehmung SARVA-DARÇANAS. 16, 18. 17, 18.

सक्रोह adj. = साधु UśĀVAL. zu UNĀDIS. 1, 66.

सक्रोह (1. सकृ + ऊह) adj. (f. ऽह) P. 4, 1, 70. VĀRT. VOP. 4, 30. — Vgl. सक्रोहोह.

सक्रोवैध adj. der Macht froh: Agni RV. 1, 36, 2. 3, 10, 9.

सक्रोषित (1. सकृ + उ^० von 5. वस्) adj. der mit Jmd zusammen gewohnt hat MBH. 5, 2680. HARIV. 1256. 4065. R. 2, 7, 1.

सक्रोडम् (1. सकृ + ओ^०) adj. mit Gewalt begabt VS. 10, 4. 36, 1.

सक्रोत्र s. u. क्रोत्र.

सक्र MBH. 2, 1029 fehlerhaft für सुक्र, wie die ed. Bomb. liest.

सैक्य (von 1. सकृ) 1) adj. zu ertragen, auszuhalten, dem man zu widerstehen vermag P. 3, 1, 99. VOP. 26, 12. H. an. 2, 385. MED. j. 58. HARIV. 7328. 12120. Spr. (II) 2712. 5946. MĀR. P. 106, 56. पुह^० R. GORR. 2, 8, 11 wohl fehlerhaft für पुहोसक्य. Gewöhnlich सै^० (s. auch bes.) MBH. 5, 5371. 14, 1718. R. GORR. 1, 30, 6. 2, 36, 14. 3, 28, 21. 4, 28, 30. 7, 84, 18. RAGH. 4, 52. KUMĀRAS. 5, 54. Spr. (II) 622. 5946. VARĀH. BH. S. 19, 3. UTTARAR. 18, 7 (24, 15). KATHĀS. 33, 24. BHĀG. P. 2, 7, 7. 3, 13, 31. 19, 31. 28, 27. 4, 5, 11. 19, 27. 3, 3, 28. 7, 19. BHĀṬṬ. 1, 26. कर्मन् so v. a. nicht zu vollbringen, wenn möglich MBH. 3, 1235. fg. — 2) m. N. pr. a) eines Berges und des angrenzenden Gebietes TRIK. 2, 3, 4. 3, 3, 322. H. an. MED. LIA. 1, 159. 161. MBH. 3, 16239. 5, 353. 14, 1173. R. 6, 2, 34. KĀRAKA 1, 27. Suçr. 1, 41, 6. 172, 6. 2, 169, 1. Viçv. 1, 5, 12. RAGH. 4, 52. fg. KIR. 18, 5. VARĀH. BH. S. 69, 30. GOL. BHUVANAK. 42. VP. 174. MĀR. P. 57, 10. 27, v. l. 34. BHĀG. P. 5, 19, 16. 7, 13, 12. MUIR, ST. 2, 59.

V. 27. Thell.

Verz. d. B. H. 93 (56). No. 533 (सक्यात्मज्ञा d. i. कावेरी). Verz. d. Oxf. H. 16, b, 5. 39, b, 16. 82, b, 34. 84, b, 32. 340, a, 19. Verz. d. Camb. H. 53. WILSON, Sel. Works 2, 353. — b) eines Sohnes des Vivasvant MBH. 1, 48 (nach einer von NĪLAK. erwähnten Lesart st. मक्य der Ausgg.). — 3) n. a) Hilfe, Beistand MBH. 6, 1622. वसुंधरायाः सक्यार्थम् HARIV. 3957. रामस्य च मया सक्ये वर्तितव्यम् R. 5, 56, 48. सक्यं कर् MBH. 3, 16011. 16014. 5, 516. 1928. 5371. 7, 476. 12, 19324. HARIV. 2360. R. 5, 7, 70. 91, 24. 92, 9. 10. 108, 13. दा MBH. 5, 514. 6, 3987. 9, 3519. fg. R. 5, 7, 10. ऽकर्मन् MBH. 1, 8195. Die Bomb. Ausg. des MBH. (mit Ausnahme einer Stelle) und die neuere Ausg. des HARIV. überall सक्य. — b) Gesundheit TRIK. 3, 3, 322. H. 474. H. an. MED. = साम्य und सुमधुर ÇANDAR. im ÇKDR. — सक्य PAÑĀT. II, 200 fehlerhaft für सज्ज (so ed. Bomb.). Vgl. नृषक्य und सक्य.

सैक्यम् adj. = सकीयम् RV. 1, 120, 4. 10, 93, 1. 115, 6.

सक्यता f. nom. abstr. von सक्य 1): मनसिहृजः सक्यता पृच्छतेव MĀLAV. 39.

सैक्य (von 1. सकृ) adj. gewaltig RV. 6, 18, 12.

सकृ und **सकृण** s. सत्कृ und सत्कृण.

सैक्यन् (von 1. सकृ) adj. gewaltig ÇAT. Bn. 13, 5, 4, 22.

1. सा s. 1. सन्.

2. सा und सा (= 1. सन्) adj. am Ende eines comp. P. 3, 2, 67. 6, 4, 41. 8, 3, 107. VOP. 26, 66. fg. Vgl. अस्मा, अस्म^०, उह^०, उर्वरा^०, त्रेत्रा^०, गो^०, धन^०, नृ^०, पशु^०, वाज^०, शत^०, सदा^०, सकृन्^०, सु^०, स्वर्षा.

3. सा, स्वैति DĀTUP. 26, 38 (अत्तकर्मणि, नाशे VOP.). P. 7, 3, 71. VOP. 11, 3. स्यस्व, स्यधम्, असात् und असासीत् P. 2, 4, 78. VOP. 8, 87. 11, 3. सात्, अमुस्, (वि) षात्; सतो; सेयात् P. 6, 4, 67. VOP. 8, 85. 11, 3. absol. ऽसौय (auch ऽस्य) P. 6, 4, 69. infin. ऽसितुम्, ved. (अव) सै; pass. सीयते P. 6, 4, 66. partic. सित P. 7, 4, 40. VOP. 26, 119. (वि) सीमहि RV. 1, 23, 3; dagegen ist सीमहि TS. 4, 3, 28, 2 wohl = सीम् ईमहि (ईमहे). Unregelmässige epische Formen s. unter अद्यय u. s. w. साधि MBH. 7, 5128 fehlerhaft für शाधि, wie die ed. Bomb. liest. Vgl. सि. — caus. साययति P. 7, 3, 37. VOP. 18, 6. — intens. सैषीयते P. 6, 4, 66. VOP. 20, 4. — अभि, ऽष्यति, ऽष्यत् Schol. zu P. 8, 3, 65. 63. 1) fosseln: तेषां सवैरभि ऽष्यामि पशैः AV. 4, 16, 9. — 2) zu Grunde richten: अभिष्यत्तः — आत्मनः BHĀṬṬ. 9, 71.

— अय 1) abspannen (die Zugthiere), einkehren: अयान् RV. 1, 104, 1. 4, 16, 2. 6, 40, 1. 74, 3. 10, 61, 20. आवसा (अवसे Padap.) घा विमोषणात् 3, 53, 20. अवासात् TBa. 2, 3, 4, 8. ÇAT. Bn. 6, 8, 4, 8. AIT. Bn. 1, 13. TS. 2, 5, 6, 1. heimkehren Âçv. GĀR. 4, 1, 4. — 2) losbinden: अय वरुणो नः सात् RV. 7, 28, 4. TS. 6, 2, 2, 1. ÇAT. Bn. 6, 7, 4, 8. — 3) aufhören, aufgeben eine Arbeit; absetzen, schliessen: ते चिद्वसुन्स्यत्तमापुः RV. 1, 179, 2. पृच्छः पुरोहचम् ÇĀR. Ça. 7, 9, 2. 6, 3, 11. 1, 1, 23. 5, 11, 4. RV. PRĪT. 10, 4. 11, 12. 18, 22. BHĀG. P. 7, 9, 30. विधिमवसाय (bei STENZLER ऽसाय्य) beendigt habend RAGH. ed. Calc. 5, 76. शक्तिर्ममावस्यति so v. a. ist zu Ende KIR. 16, 17. — 4) Halt machen bei, ankommen; sich aufhalten, verweilen: पृथिव्यामव स्यति विद्युतः AV. 9, 2, 14. पुरस्तात्प्रत्यक्षः भूद्रा अवस्यति stellen sich auf TBa. 3, 3, 22, 2. स्वानां मयै ऽवसायं पतेत 2, 8, 9. — 5) (stehen bleiben bei Etwas) sich entscheiden für, bestimmen, namentlich einen Ort, Opfer- oder Wohnplatz: इरिषे TS. 2, 5, 2, 3. अवस्यति कैत-